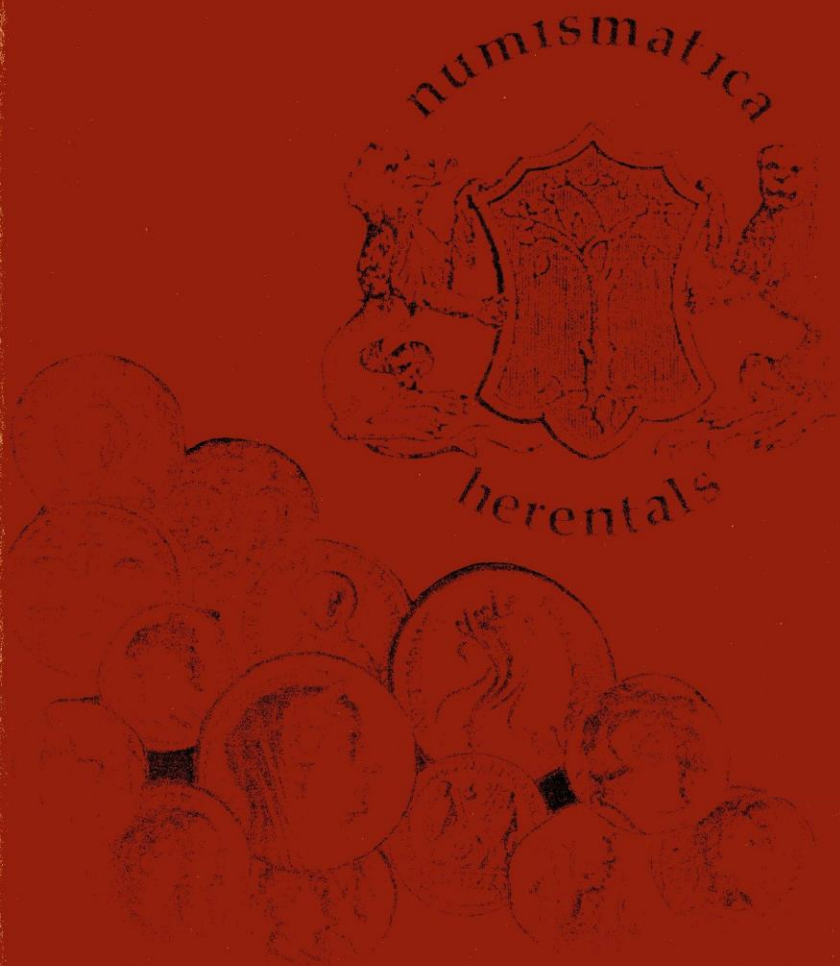

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

19

november 2005

---

verantwoordelijke uitgever – Numismatica Herentals
Rudy Dillen – Postbus 105 ← 2200 Herentals

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter – secretaris – redacteur 0472/542147 rudy.dillen@telenet.be
Michel Jansen	ondervoorzitter – ledenonthaal 014/507919 michel.jansen@mauquoy.com
Gust Verboven	penningmeester – schatbewaarder 014/219894
Koen De Pooter	veilingmeester – standhouders 0473/556266 koen.de.pooter@telenet.be
Eddy Pauwels	bibliothecaris 0496/529952 pauwels.doudelet@telenet.be
Frank Lippens	webmaster 0475/552400 frank.marieline@skynet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	Fortis 001-4206136-01 IBAN BE43 0014 2061 3601 BIC GEBABEBB
lidgelden	11 € lidmaatschap Numismatica Herentals + EGMP (17 € voor leden in het buitenland) 7 € lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals (10 € voor leden in het buitenland) 1 € een éénmalig dag-lidmaatschap
gratis toegang	voor -12 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	het E.G.M.P. – Koninklijke Vereniging de Herentalse cultuurraad
	www.numismatica-herentals.be

ledenbijeenkomst op de 2e zondag van elke maand van 08.30 – 12.00 u
zondag 13 november 2005 - 8 januari – 12 februari – 12 maart 2006
met als locatie Brasserie ‘**Den Brasseur**’, Bovenrij 50 – 2200 Herentals.

op **zon 11 dec 2005**, van 9 tot 15 u, vind onze **2^e grote beurs** plaats, in
zaal 't Hof op de Grote Markt van Herentals : met 150 m tafelruimte,
doorlopend een munter in actie (inkomhal) en 2 lezingen (theaterzaal).

Onze **1^e algemene ledenvergadering** gaat door op zon 8 januari 2006

frontpagina: een fraaie reeks Griekse, Romeinse en Byzantijnse munten

Clubnieuws

Op de clubactiviteit van 13 november zal **Patrick Pasmans** een kleine tentoonstelling presenteren van portretten op munten van het Byzantijnse Rijk. Gouden solidus van keizer Philippicus (712 nC).

ALMANAK 2006

Deze 12-delige wandkalender, een primeur-uitgifte op A3 en in 4-kleurendruk, is een kunstwerkje dat mag gezien en opgehangen worden. Ze toont 12 uitvergrotingen op een passende achtergrond, van munten, medailles en bankbiljetten die een belangrijke plaats innemen in ons numismatisch patrimonium. De stukken komen uit verschillende privé-verzamelingen en uit het Penningkabinet te Brussel. Alle grote beurzen zijn hierop vermeld. Het werk zal menig liefhebber van onze hobby

kunnen bekoren en is tevens een ideaal eindejaarskado om een collega-numismaat te plezieren en te verrassen. Ze kosten 6 € per stuk en bij afname van 10 doen we er eentje gratis bij. Een gemeente proficiat aan ons gewezen bestuurslid Ivan Dillen, die het grootste deel van deze realisatie op zich nam.

Muntmanifestatie 2005

We ontvingen een mailtje van Wouter Beerekamp, organisator van de beurs te Assen (17 sept) : een Belgische bezoeker die bij een Nederlandse standhouder zijn aankoop heeft betaald, is vergeten van de munten mee te nemen. Betreffende mag hierover contact opnemen met de organisator : wbeerekamp@hetnet.nl

Helpers ! We richten een oproep naar vrijwilligers om een handje toe te steken op onze beurs van zondag 11 december. Het strijdplan ligt klaar op de clubactiviteit van 13 nov : keuze uit een shift van telkens 3 uur (8-11, 11-14 of 14-17), met nog ruim de tijd om zelf de beurs te bezoeken en een lezing bij te wonen. Je doet het om de vereniging in haar werking te ondersteunen en een altijd-munt-lootje is uw beloning.

Lidgeld 2006 Met het overschrijvingsformulier in je tijdschrift nodigen we je uit om je lidmaatschap te vernieuwen. Doe dit tijdig en je bespaart de secretaris veel onnodig schrappen en bijwetken van de lijsten. Dank !

11.20 u   aanwezigheidstombola   gratis voor de aangesloten leden

- * gouden miniatuurmunt   14 karaat
- * gouden miniatuurmunt   14 karaat
- * gouden miniatuurmunt   14 karaat

met telkens een Almanak 2006, onze prachtige 12-delige wandkalender

---

11.25 u   trekking van onze tombola   1 € = 1 lootje / 5 € = 6 loten

- * gouden 20 frank Leopold II   1882
- * zilveren 5 frank Leopold I   1849
- * zilveren 5 frank Leopold II   1871
- * memorial half dollar USA – JF Kennedy   1964
- * Canadadollar Charlottetown-Quebec   1864-1964
- * 5 Kronen – Gustaf VI Adolf van Zweden   1955
- zilveren 50 frank ‘Mercurius’ Prins Karel   1950

+ telkens een fles wit – Vin de Pays des Côtes de Gascogne, Mage 2002
geschonken door supermarkt **Van Eccelpoel**, Lierseweg 20, Herentals

Oplissing van onze 4^e muntenpuzzel : numismatisch rekenwerkje

Op 9 oktober zaten er **14 strookjes** met het goede antwoord in onze rode puzzelbox. **Bert Eyckens** uit Turnhout had de juiste uitkomst en sloeg de nagel op de kop met de schiftingsvraag. Een mooie Maria Theresia-Thaler en een fles witte wijn was zijn beloning. Proficiat aan alle deelnemers en dank aan Willy Geets voor de inbreng van de puzzel !

De vraag was : druk 100 gulden Brabants uit in Vlaamse rekenmunt en in Romeinse cijfers, zoals het in die tijd gebruikelijk was.

De oplissing : Bedragen werden toen uitgedrukt in rekeneenheden. Deze rekeneenheden waren in oorsprong geen munten maar veelvoud van munteenheden. Oorspronkelijk, dwz ten tijde van de Karolingers, werd uit één pond zilver 240 denieren of penningen geslagen ; in Engeland werd dit stelsel gehandhaafd tot men in 1971 overging tot het decimale stelsel. De rekeneenheden waren ten tijde van onze Gaspar de Crayer het rekenpond van 240 munteenheden of vlaamse groten. Een pond (latijn pondus of libra = gewicht, afgekort £) is 20 schelling (latijn solidus of stevige massieve hoeveelheid) ; één schelling is onderverdeeld in 12 munteenheden (groten), hetzij concrete munten, hetzij rekenmunten. Vandaar één Pond vlaams = 240 groten. Noteringen gebeurden niet uitsluitend in ponden, schellingen, groten vlaams maar eveneens in andere eenheden (bv. guldens, stuivers en denieren) waarbij telkens moet worden gedacht in rekenmunt en niet in klinkende munt. In 1521 voerde Karel V als basismunt de gulden van 20 stuiver in. Noteringen dienden van dan af te gebeuren in guldens en stuivers naast noteringen in ponden, schellingen en groten..

Litteratuur brengt je onmiddellijk tot de vaststelling dat in die tijd :

1 Pond vlaams = 6 gulden

100 gulden = 100/6 pond vlaams of **16 ponden**, als rest blijft 4/6 pond

4/6 pond of 2/3 pond vlaams = 2/3 keren 20 schellingen of 40/3 schellingen (afgekort s) of **13 schellingen** en rest 1/3 s

1/3 schelling vlaams = 1/3 keren 12 groten = **4 groten**

In woorden is de oplissing dus : 16 pond ; 13 schellingen ; 4 groten
de juiste schrijfwijze in Romeinse cijfers : **XVI £ XIII s IIII g**

Willy Geets

Bij het behandelen van het thema “numismatiek van de oudheid”, is naast de oude Oosterse, Griekse, Keltische en Romeinse muntslag, een beknopte toelichting van de Byzantijnse muntslag op zijn plaats. De Byzantijnse keizers zijn eigenlijk de erfgenamen van de Romeinse keizers van het Oost-Romeinse Rijk. Vanuit pragmatisch oogpunt nemen de numismaten als aanvangspunt van de Byzantijnse muntslag de muntslag van keizer Anastasius I (491-518) vanwege zijn munthervorming. Zoals hun Romeinse voorgangers, lieten de Byzantijnse keizers zowel gouden, zilveren en koperen munten slagen in de vele munthuizen waarover zij beschikten.

Koperen follis van keizer Justinianus I (527-565), Antiochië,
Vz : D N IVSTINIANVS P P AVG, buste in vooraanzicht met
diadeem, globus cruciger en schild. Kz : M met kruis erboven,
datum XIII, officina A en het muntplaats ΘVID. Foto: CNG

Tot op heden zijn 29 muntplaatsen gekend. De muntplaats is op de keerzijde van de munten te identificeren (bvb. CONOB staat voor Constantinopel, KYZ en KY staat voor Cyzicus, NIKO voor Nicomedia, TES voor Thessalonica, enz.) evenals de *officina* welke met een Griekse letter A, B, Γ, Δ enz. wordt aangeduid. Omstreeks 498 introduceerde keizer Anastasius I een reeks nieuwe koperen munten welke zeer herkenbaar zijn door een Griekse letter op de keerzijde welke de waarde in *nummi* aangeeft : een follis (40 nummi) draagt de letter M, een halve follis (20 nummi) draagt de letter K, een decanummium (10 nummi) draagt de letter I, een pentanummium (5 nummi) de letter E.

Vanaf de regeerperiode van keizer Justinianus werd het jaar van zijn regeerperiode toegevoegd. Ook de voorzijde op de koperen munten kende een wijziging: de klassieke Romeinse buste in profiel, werd door Justinianus vervangen door een buste in vooraanzicht. Soms worden er meerdere personen op de voorzijde afgebeeld. Omdat het in deze bijdrage niet mogelijk is de volledige evolutie van de Byzantijnse munttypes te bespreken, bespreken we nog enkele opmerkelijke types: voor de overige types verwijs ik de geïnteresseerde lezer naar een gespecialiseerd handboek.

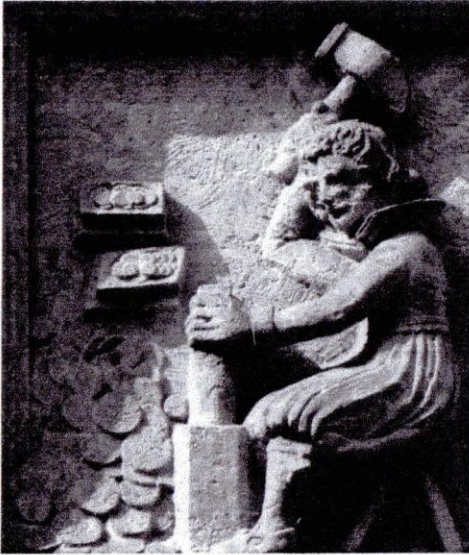
Koperen follis keizer Basil II (976-1025), Constantinopel.

Vz : buste van Christus in vooraanzicht, legende + EMMA NOVHL, IC XC in het veld. **Kz:** legende + IHSUS XRISTUS bASILEU' bASILE' in 4 lijnen, pijlen met puntjes (CNG)

In de tiende eeuw worden tijdens de regeerperiode van keizer John I (969-76) nieuwe koperen stukken geïntroduceerd met de buste van Jezus Christus. Deze muntstukken – m.i. de mooiste Byzantijnse portretstukken - worden gecatalogeerd als de ‘*anonieme bronzen muntslag*’. Met keizer Constantine X (1059-67) werd terug het oude type met de buste van de keizer op de voorzijde van de munten ingevoerd. Na 1204 worden de munttypes veelvuldig gewijzigd. Wie kent er bijvoorbeeld niet de in electrum en zilveren *scyphate* of de biljoenen en koperen *trachy* (in de volksmond : *schoteltjesgeld*). Samen met de dood van de laatste Byzantijnse keizer Constantijn XI, die stierf in 1453 tijdens de strijd om Constantinopel waardoor de stad in handen viel van de Turkse sultan Mohammed II, kwam een einde aan de Byzantijnse muntslag.

zon 12 nov: tentoonstelling ‘**Byzantijnse portretstukken**’ – P. Pasmans

In de inkomhal van 't Hof zal Alain Fossion, medewerker aan de Archeologische dienst van Namen, doorlopend en voor elke bezoeker munten aanmaken met hamer en stempel en met een schroefpers. Dit zijn kopies van bestaande munten en kunnen gratis meegenomen worden. De meegebrachte tentoonstelling over primitief geld geeft je een duidelijk overzichtsbeeld van deze exotische betalingsmiddelen.

Zandsteenreliëf uit de 17^e eeuw van een munter in actie.

Het slaan van munten vond tot het einde van de 17^e eeuw plaats met stalen stempels en een hamer. De man die de munten sloeg had de beschikking over 2 stempels : een onder- en een bovenstempel. De onderstempel stond vast in een houten blok en de bovenstempel hield hij met de hand op zijn plaats . Een blanco muntplaatje werd tussen beide stempels gelegd, waarna de munter met de zware hamer een klap gaf op de bovenstempel. De kracht van de hamerslag bracht gelijktijdig de beide afbeeldingen van de stempels over op het muntplaatje.

Rond 1670 deed de schroefpers of 'balancier' haar intrede. De onderste muntstempel werd vastgezet op het onderstel van de pers. De bovenste stempel werd bevestigd onderaan een zwaar blok dat d.m.v. een schroef tegen het onderste blok werd geperst. De schroef werd gedraaid door een aan beide uiteinden, verzwaarde horizontale stang.

In het begin van de 19e eeuw werd de schroefpers op haar beurt verdrongen door de muntpers, gesteund op het principe van de hefboom.

kopie van een oord uit 1712 van **Maximiliaan-Emmanuel van Bavière** aangemaakt met een balanceerpers origineel is in koper

Herenthout - Detector controleert echtheid in enkele seconden **Nachtmerrie voor valsemunters**

Het Nieuwsblad 4 okt 2005

Het bedrijf Cash Systems Technology uit Herenthout brengt een toestel aan de man dat valse eurobiljetten detecteert. Het apparaat heeft slechts enkele seconden nodig om een bankbiljet te scannen. **Jeffrey Goossens**

Bij de intrede van de euro beweerde men dat de biljetten heel moeilijk te vervalsen waren. Ondertussen blijkt dat de kwaliteit van valse biljetten beter is dan verwacht. Cash Systems Technology brengt nu een detector uit die biljetten grondig en snel controleert. Het apparaat, de V&T8750E is een ware nachtmerrie voor valsemunters. 'Het idee komt van ons bedrijf, maar de verdere ontwikkeling gebeurt in Azië', vertelt woordvoester Annick De Grave van CST. Het toestel test ondermeer de papierdikte, het hologram, de magneetdraad en de inkt van de biljetten. Het apparaat heeft ook geen probleem met bankbriefjes die al langer in omloop zijn of met vuile biljetten. Maar het hologram of de magneetdraad mag niet beschadigd zijn' voegt De Grave er aan toe.

'Soms laten mensen nog geld in kledingstukken zitten tijdens het wassen. Door sommige waspoeders vervaagt de inkt van eurobiljetten. De V&T8750E herkent die gewassen biljetten toch nog als echte biljetten. Heel wat andere toestellen bestempelen zo'n briefje als vals' weet Annick De Grave. De detector is ontwikkeld voor handelaars en controleert alle eurobiljetten van 5 tot 500 euro. 'Vroeger werden voornamelijk biljetten van 50 euro nagemaakt. Tegenwoordig duiken er meer en meer valse briefjes van 10 en 20 euro op' stelt De Grave.

De nieuwe biljetdetector is enkel te koop bij **Cash Systems Technology**. Belangstellenden kunnen een afspraak maken voor een demonstratie.

Info 014-400622 **Annick De Grave demonstreert het nieuwe toestel**

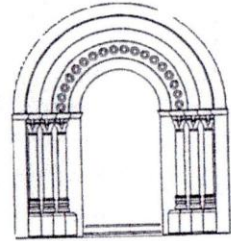
onze EURO BANKBILJETTEN doorgelicht :

10 EURO

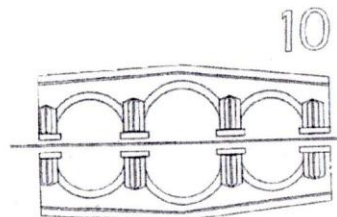
Het rode biljet (12.7 x 6.7 cm) werd eveneens ontworpen door Robert Kalina, de Oostenrijkse kunstenaar.

De voorzijde toont een Romaans portaal. Het wordt op de begane grond gesitueerd in een vaag gehouden gebouw dat een kerk of een klooster uit de middeleeuwen zou kunnen zijn. Stenen sokkels, links en rechts van de deuropening, schragen sierzuilen die in de stenen muur zijn uitgehouwen. Aan elke kant zijn er 3 zuilen met een bladkapiteel. De zuilen staan gevat tussen onversierde penanten uit vierkantige steenblokken. De penanten en de zuilen worden bekroond door dekstenen die een ronde boog schragen. Deze boog bestaat uit concentrische ringen in metselwerk. De buitenringen springen uit boven de binnenste ringen, waardoor de deuropening imposanter wordt en leiden zo de blik verder door een gewelfde gang naar de witte hemel daarachter. Links en rechts van de deuropening is de achtergrond lichtrood en -oranje. Een subtiel schaduwspel geeft de indruk van ronde bogen die de vorm van het Romaanse portaal oproepen.

Op de keerzijde van het biljet staat een deel van een vroegmiddeleeuwse brug met 3 halfcirkelvormige bogen, geschraagd door stevige stenen brugpeilers. Het centrale gedeelte van de brug komt op het bankbiljet uiterst links in beeld en

de bogen worden kleiner naarmate de brug naar rechts schuin afloopt. De bogen en de borstwering bestaan uit rechthoekige steenblokken, terwijl het massieve vlak van de brug met natuursteen is bekleed. De achtergrond bestaat uit brede horizontale kleurstroken. De rood gekleurde brug tekent zich af tegen een roze hemel en wordt volmaakt in het lichtroze water weerspiegeld.

Het bedrag is op de recto-zijde van elk eurobankbiljet in de linker bovenhoek ook te lezen door 'transvisie'.

10

Beveiligingskenmerken van het 10 € bankbiljet

1. Watermerk : door het biljet tegen het licht te houden, wordt een afbeelding en de waarde van het biljet zichtbaar.

2. Veiligheidsdraad : door het biljet tegen het licht te houden, wordt een donkere lijn zichtbaar.

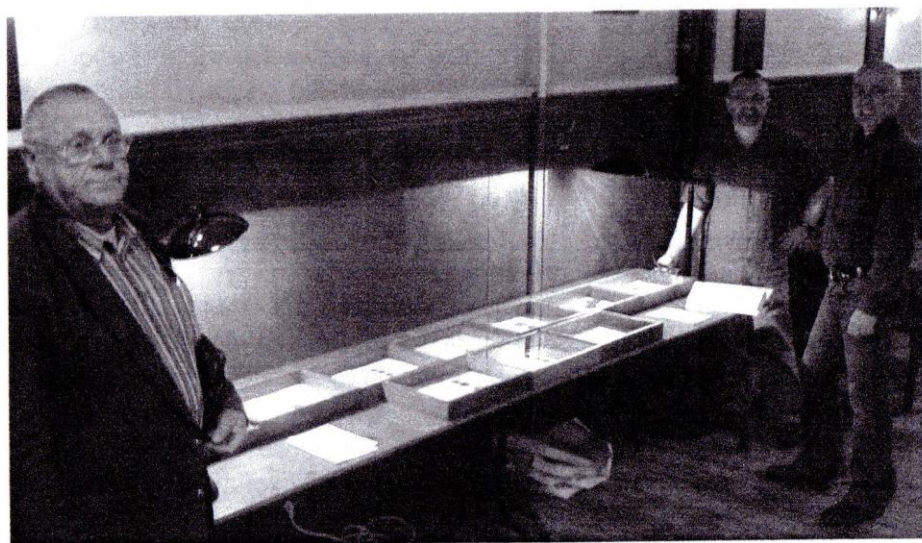
3. Foliestreek : rechts aan de voorzijde van de 5 – 10 – 20 coupures bevindt zich een streepvormig hologram. Als het biljet wordt gekanteld, verschijnen het euroteken en ook de waarde van het biljet.

4. Iriserende streep : de 5 – 10 en 20 eurobankbiljetten zijn voorzien van een iriserende streep. Deze verschijnt alleen aan de achterzijde. Door het bankbiljet schuin onder een lichtbron te houden, wordt een glanzende, enigszins van kleur veranderende, streep zichtbaar.

Het biljet draagt de Romaanse bouwstijl als thema. Na diverse volksverhuizingen is Europa tegen het einde van de 10^e eeuw sterk overhoop gehaald. De enige bindende factor is de Kerk en zij is de belangrijkste opdrachtgever voor grote bouwwerken, waardoor ze tevens aan de basis ligt van de eerste echte Europese bouwstijl. Bij het optrekken van gebouwen wordt vooral naar soliditeit gekeken. Er worden dikke muren gezet, nodig om het gewicht van het dak te dragen. Ook boogvormen zijn een opvallend kenmerk. Typische gebouwen uit deze periode zijn de basilieken : langwerpige, rechthoekige bouwwerken met een verhoogd middenschip tussen twee zijbeuken.

Beurs-tombola : u zult het gaan merken, onze rode beurs-lootjes zijn klaar en we gaan ze u te koop aanbieden tegen 5 € per stuk. Elk lootje is prijs en u krijgt er telkens een mooie munt voor in de plaats. De trekking gebeurt tijdens onze grote beurs van 11 december, in zaal t Hof om 14 u.

1 – 10	gouden souverein George V	1912
	gouden medaille Leopold I	1830-1980
	gouden 20 frank Leopold II	1874
	gouden 20 frank Leopold II	1876
	gouden 20 frank Albert I	1914
	gouden 20 francs Napoleon III	1860
	gouden 10 francs Napoleon III	1856
	gouden 10 francs Napoleon III	1864
	3 gouden miniatuurmunten	14 karaat
	3 gouden miniatuurmunten	14 karaat
11 – 30	grote zilveren munt	
31 – 40	Almanak 2006	
41 – 50	gouden miniatuurmunt	14 karaat
51 – 400	diverse munten	

Op de clubactiviteit van 9 oktober exposeerde **Piet Vanmarsenille** een uitgebreide en verzorgde tentoonstelling. In een 10-tal kasten showde hij een deel van zijn thematische verzameling **'bijen op munten'**.

1	-	10	-	19	3.00	28	5.75	37	-
2	-	11	7.50	20	4.75	29	1.75	38	2.00
3	-	12	1.00	21	-	30	7.50	39	3.00
4	-	13	4.75	22	2.75	31	2.00	40	2.00
5	25.00	14	-	23	-	32	-	41	-
6	1.00	15	2.00	24	-	33	2.50		
7	1.00	16	2.00	25	4.50	34	4.25		
8	-	17	3.50	26	4.00	35	3.00		
9	9.00	18	-	27	2.75	36	-		

veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, onze veilingmeester
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam, adres, en rekeningnummer, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend
- elke bidder haalt tijdig vóór de veiling, op vertoon van zijn lidkaart, een veilingnummer af aan de bestuurstafel. Door dit nummer op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bidder
- het bod wordt verhoogd als volgt:

1 – 5 € :	+ 25 cent
5 – 10 € :	+ 50 cent
10 – 50 € :	+ 1 €
50 – 100 € :	+ 2 €
meer dan 100 € :	+ 5 €
- na afloop van de veiling kunnen de kopers, na contante betaling, hun loten in ontvangst komen nemen
- onmiddellijk hierna wordt afgerekend met de inbrengers
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven
- de veilingkosten bedragen 5 % voor de koper en 5 % voor de verkoper

veel succes !!

1

2

7

29

nr	land	munt		kwal	mat	inzet	
1	Rome	Faustina	Denarius met Fecunditas en kinderen † 175	ZF+	Ag	30.00	
2		Septimus Severus	Denarius met Severus te paard (R!) 193-211	ZF+	Ag	35.00	
3		Septimus Severus	Sestertius (te determineren) 193-211	ZG	AE	1.00	
4		Theodosius I	AE3 Concordia 379-395	ZF	AE	15.00	
5		Constantius	brons 17mm 337-361	ZF	AE	1.00	
6	Brabant	Maria-Theresia	Dubbel Oord – Antwerpen 1749	F	Cu	1.00	
7		Jozef II	10 Oord – Brussel 1789	F/ZF	Ag	10.00	
8	Vlaanderen	Lodewijk v Male	Groot Compagnon 1346-1384	F	Ag	20.00	
9	Luik	Vacance du Siège	Oord 1744	F	Cu	2.00	
10		Jean Théodore de Bavière	Oord 1751	F	Cu	1.00	
11		Jean Théodore de Bavière	Dubbele Escalin 1753	F	Ag	15.00	
12	België	Leopold I	2 centimes 1857	Pr	Cu	20.00	
13		Leopold II	5 centimes 1903 VL	F+	CuNi	2.50	
14		Albert I	2 frank 1924 VL	ZF	CuNi	12.50	
15		Leopold III	5 frank 1944 FR	ZF+	Zn	12.50	
16	Duitsland	Weimar Rep.	4 Reichspfennig 1932 F	ZF	AE	7.50	
17		BRD	5 Mark 1951 G	ZF	Ag	3.00	
18		DDR	20 Mark Friedrich v. Schiller 1972	Pr	CuNi	2.50	
19	Frankrijk	Louis XV	2 Sols 1793 BB	F-	AE	5.00	
20		Republiek	10 Francs 1954	ZF	AE	5.00	
21	Gr-Brittan.	Georges V	1/2 Crown 1926	F/ZF	Ag	2.50	
22		lot van 4 stuks	1 Penny 1906 + 1916 + 1917 + 1930	ZF	Cu	1.00	
23	Guatemala	Republiek	1 Centavo 1871	ZF	Cu	5.00	
24	Guernsey	Guernsey	4 Doubles 1830	ZF	Cu	2.00	
25	Letland	Republiek	2 Santimi 1922	ZF	Cu	5.00	
26		Republiek	10 Santimi 1922	ZF	CuNi	1.00	
27	Litouwen	Republiek	10 Centu 1925	ZF	AE	1.00	
28	Luxemburg	lot van 3 stuks	5 cts 1901 + 10 cts 1924 + 25 cts 1927	ZF	CuNi	1.00	
29		Hertog Jan	100 Francs 1964	FDC	Ag	10.00	
30	Mexico	lot van 4 stuks	1 Peso : 1960, 1961 (pos B), 1962, 1966	ZF	Ag	2.00	
31		Verenigde Staten	20 Centavos (R !)	1919	ZF	Ag	20.00
32	Nederland	Indonesië	1 Duit VOC 1752	F+	Cu	1.00	
33		Willem I	5 Cent 1827	ZF+	Ag	40.00	

30

37

38

39

nr	land	munt	kw	mat	inzet
34	Nederland	lot van 3 stuks 1 cent 1877 + 1905 + 1917	F-ZF	Cu	2.50
35		lot van 3 stuks 1 cent 1878 + 1881 + 1884	F	Cu	2.50
36	Portugal	Republiek 2.50 Escudos	ZF+	Ag	10.00
37	Tibet	Koninkrijk 1 Tangka	ZF	Ag	10.00
38	USA	lot van 5 stuks quarter Dollars: South Carolina 2000, Maryland 2000, Virginia 2000, Connecticut 1999, Pennsylvania 1999	Pr	CuNi	2.00
39	Z-Afrika	Republiek 2 Shillings	ZF	Ag	2.50
40	jeton	Chambre de Commerce régionale Provençale 10 Centimes	Pr	Alu	5.00
41	bijzet	België 100 frank type Vloors	ZF	papier	2.50
42	divers	reeks van 7 fantasie-euro's (pattern) Bretagne	FDC	div	5.00

40

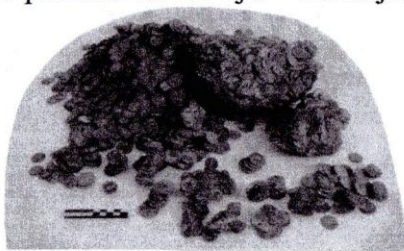
41

42

div = divers   ZG = zeer goed   F = fraai   ZF = zeer fraai   Pr = prachtig   FDC = Fleur de coin
 Au = goud   Ag = zilver   AE = brons-koper   Cu = koper   Ni = nikkel   Zn = zink   div = divers

Detectoramateurs hebben in Zuid-Limburg de grootste muntschat ooit in Vlaanderen gevonden. De buit bestaat uit ongeveer 5000 koperen munten uit de 18^e eeuw. De munten werden ontdekt door 6 leden van de vereniging **Prospector Vlaanderen**. ‘De eigenaar van het stuk grond, een landbouwer, vroeg ons om een veld met de metaaldetector af te tasten omdat hij daar al wat kleinigheden had gevonden’, zegt Patrick Schuermans van PV. Volgens Raf Van Laere, muntdeskundige van de Koninklijke Academie voor Oudheidkunde in België, hebben de munten geen enkele commerciële waarde. ‘Het zijn koperen stukken die helemaal verkleurd zijn, je kan ze vergelijken met onze eurocenten. Maar wetenschappelijk is de vondst belangrijk omdat het in die periode niet de gewoonte was om zulk klein geld te bewaren’. De detectoramateurs hebben hun vondst gemeld aan de cel archeologie van de afdeling Monumenten en Landschappen. ‘De context zal nu wetenschappelijk onderzocht worden’, zegt erfgoedconsulent Peter Van den Hove. ‘Waarom zit die schat daar, wie was de eigenaar, hoe komt het dat een dergelijke hoeveelheid opgespaard is ... De vondst zal ons heel wat kunnen vertellen over het gebruik van de pasmunt in die tijd. Wettelijk gezien is de vinder van de schat de eigenaar maar wij hebben besloten, samen met de landbouwer, dat we de stukken aan een museum schenken’ zegt Patrick Schuermans, ‘we willen op manier aantonen dat detectoramateurs niet zomaar schattenjagers zijn.’

Archeologische vondst moet je melden. Wat moet je doen als je in je tuin een paar oude munten vindt? ‘Wie in zijn tuin iets vindt waarvan het vermoeden bestaat dat het om een archeologische vondst gaat, is wettelijk verplicht om dat aan de overheid te melden, in de praktijk het gemeentebestuur’, legt de Leuvense prof archeologie Marc Lodewijckx uit. ‘Je moet de werken in je tuin gedurende 10 dagen stopzetten. Dat is de termijn die de overheid heeft om je vondst en de vindplaats te inspecteren. Je moet de vondst niet afgeven, je blijft eigenaar’. ‘Indien het gaat om een interessante archeologische vondst, wordt die meestal opgekocht door de overheid, die daar een zeer billijke prijs voor betaalt’.

De Belgische koningen en hun munten (deel 5) door Jacques Priem

Prins Karel (1944-1951)

Toen koning Leopold III en zijn gezin naar Duitsland werden overgebracht, maakte men zich in politieke en rechterlijke kringen zorgen om de moeilijkheden die er zouden ontstaan door de afwezigheid van het staatshoofd. Vooral op de dag dat de normale machten “opnieuw” in werking moeten treden. De regering, die zich niet bij machte voelde om alleen te regeren, hoorde met vreugde het nieuws dat prins Karel ontsnapt was aan de opsporingen van de bezetters. Maar waar de koning zich in september 1944 bevond wist niemand. De beschuldigingen hielden aan, maar waren bijna allemaal uitvluchten van personen, die hun eigen lafheid wilden verbergen. In plaats dat de koning met hen was gevlucht, bleef deze tot het laatst strijden. Pas toen hij inzag dat er geen ontkomen meer aan was, heeft hij de wapens neergelegd. Dit om de uitroeiing van honderdduizenden te voorkomen die volledig waren uitgeput.

Deze munt werd tijdens het regentschap van prins Karel aangemunt in 1946 fr en 1947 fr en vl.

Deze laatste is zeer zeldzaam.

Prins Karel, die reeds vanaf 20 september 1944 de staatszaken waarnam, werd in zijn hoedanigheid op 21 september 1945 bevestigd. Dit zou, door de koningskwesie, duren tot 15 juli 1951. Er was een grote verdeeldheid in België. In 1947 was een groot deel van de Waalse bevolking voorstander van aansluiting bij Frankrijk. Door een politieke zet - bijna alle ministerposten werden door Walen bezet - kwam er toch een samenwerking tot stand.

Er waren ook lieden die wensten dat koningin Elisabeth, weduwe van de ‘ridder-koning’ en moeder van de gevangen koning, met het regentschap werd belast. Maar de mening, dat prins Karel beter in staat zou zijn tijdelijk zijn broer te vervangen, won uiteindelijk het pleit.

Onder zijn regentschap zouden de op 5 september 1944 te Londen ondertekende akkoorden, voor het oprichten van een unie tussen België, Nederland en Luxemburg, kortweg “Benelux”, tot ontplooiing komen.

25 centiem zink 'Jespers' Deze munt werd tijdens de regering van prins Karel nog geslagen in 1946 en 1947 in beide taaluitvoeringen. Munten met jaartal 1947 zijn zeer zeldzaam. Van dit type verscheen ook een 10 centiem in 1946 en deze munt is gemakkelijk te vinden.

Het productieapparaat in België dateerde van voor de oorlog en was verouderd en versleten maar niet vernield. In 1944 en de jaren daarna was dat een hoge troef ten aanzien van de omringende landen. België bevond zich als exporteur van grondstoffen uit Kongo, waaronder de kostbare maar snel uitgeputte graanvoorraden, in een gunstige, haast bevoorrechte positie.

Het probleem van de voedselbevoorrading was hier enkele jaren vroeger opgelost dan bijv. in Groot-Brittannië, Frankrijk en Nederland. Men kan stellen dat de 'bonnen' eind 1947 niets dan een herinnering waren. Daaruit ontstond op lange termijn een bedrieglijke euforie, er werden winsten gemaakt maar door de Belgische holdings, werd er veel te weinig geïnvesteerd in een nieuwe, op de toekomst gerichte industrie.

1 frank zink 'Rau' Dit munttype werd onder prins Karel aangemaakt in 1946 en 1947. Dit laatste jaartal is eerder zeldzaam.

Prins Karel deed alles wat in zijn mogelijkheden lag. Zo liet hij een muntstuk slaan waarop de vier koningen zijn afgebeeld. Deze waren erg geliefd bij de bevolking. Ook verscheen er een geheel nieuwe serie pasmunten, de 20 en 50 frank type Mercurius en 1 en 5 frank type Ceres. De oorlog had natuurlijk ook zijn sporen in de geldcirculatie nagelaten. Al het geld dat tijdens deze periode in omloop was gebracht moest worden ingeleverd, ook het Duitse geld. Het zou omgewisseld worden in de nieuwe valuta.

100 frank zilver, type vier koningen.

Met de uitgifte van deze munt probeerde prins Karel de eenheid te herstellen. Ze werden geslagen tussen 1948 en 1951. Met uitzondering van 1949 (fr), zijn deze munten niet zeldzaam.

De hulpverlenende instanties zouden hierbij voorrang krijgen. Er was echter een probleem bij deze geldsanering. Personen die tijdens de oorlog met de Duitsers hadden samengewerkt en over veel geld beschikten zochten nu een manier om hun geld gewisseld te krijgen. Ook de smokkelaars en de zwarthandelaars werden hierdoor getroffen. Zij konden de herkomst van hun rijkdommen niet verklaren, ze kregen wel hun geld gewisseld, door het tegen een vergoeding binnen te brengen bij bepaalde instanties. Uit angst werden ook grote hoeveelheden geld verbrand om aan repercussies te ontkomen. Anderen schonken hun 'rijkdommen' aan kerkelijke instanties die hierdoor belangrijke inkomsten verwierven. Dit geld werd, zonder naar de herkomst te vragen omgeruild.

Sommige rijken en zeer rijke personen wisten, door een deel van het vermogen af te staan, hun kapitaal ook veilig te stellen. Hierdoor werden de mensen die het meest van het oorlogsgeweld te lijden hadden, sterk benadeeld.

De perscampagne rond de koning barste begin april 1945 in alle hevigheid los. Op 4 mei nam een partijbureau het besluit de abdicatie van de koning te eisen. Deze was toen nog in krijgsgevangenschap. Hij werd pas op 7 mei te Strobl (Oostenrijk) bevrijd.

20 frank type Mercurius

Deze munt werd ook geslagen in de waarde van 50 fr in de jaren 1948, 1949 en 1951 Fr en in 1948, 1950 en 1951 Vl. De stukken van 20 fr werden geslagen

in 1949 en 1950 Franse en 1949 en 1951 Vlaamse tekst.

Prins Karel kon toen nog uitstel krijgen en de koning bleef in vrijwillige ballingschap. Na vele problemen, ook in de regering, moesten de Belgen op 12 maart 1950 naar de stembus om te beslissen over de terugkeer van de koning. Het Waalse bevolkingsdeel wenste echter geen terugkeer. De verhouding van de voorstanders van terugkeer waren voor de provincie Brabant ca. 47 %, voor Vlaanderen ca. 72 % en Wallonië ca. 42 %, een gemiddelde van ca. 52 % voorstanders.

Ontwerp voor een **1.000 frank 1949**
op naam van prins Karel.
Op de keerzijde het C - monogram.

De oplossing kwam op 4 juni 1950 toen de C.V.P. de meerderheid behaalde in de regering. Deze partij was voor de terugkeer van Leopold III. De koning kwam terug maar hij nam het koningschap niet op zich. De verwickelingen hieromtrent werden reeds in onze vorige aflevering uit de doeken gedaan. De periode van het regentschap van prins Karel wordt geheel overschaduwd door de koningskwestie. Mede doordat de regering van de koningskwestie haar hoofddoel had gemaakt, kwam er van de noodzakelijke opbouw van België weinig terecht.

Het **type Ceres** werd tijdens de regering van prins Karel geslagen in de waarde van 5 frank in 1948 - 1950, zowel met Vlaamse en Franse tekst. Ook verscheen er een 1 frankstuk 1950 en 1951 met Vlaamse en Franse tekst, ze waren bedoeld als vervanging van de zinken munten.

Prins Karel was een kunstliefhebber. In 1951 trok hij zich terug in Raversijde tussen de betonnen bunkers, overblijfsels uit de Tweede Wereldoorlog. Hier werd na zijn overlijden, herhaaldelijk ingebroken om door de prins-regent gemaakte schilderijen te ontvreemden. Er is sprake geweest dat zijn werken in een museum zouden worden ondergebracht.

Zoals reeds vermeld, kwamen er tijdens Karels' regering 5 nieuwe typen, onderverdeeld in 10 neventypen, in omloop. Ondanks het feit dat op deze muntstukken zijn naam en afbeelding niet wordt vermeld (er zijn wel vele proeven geweest) en enkele types naderhand ongewijzigd zijn aangemunt, kunnen we toch van 'eigen' munten spreken, zij het dan indirect. Verder werden aangemunt : 5 fr type Rau zowel in het Vlaams als Frans, 1 fr en verder 10 en 25 centiem allen zowel in vl / fr als fr / vl versie. Dit brengt ons totaal op 170 typen, inclusief de 37 typen van prins-regent Karel.

Jacques Priem

Op de keerzijde van bovenstaande munt van keizer Hadrianus reikt de keizer de hand aan de geknielde figuur Hispania, met een olijftak.

Wie het pijltje volgt, ziet duidelijk een konijntje zitten !

Toen de Feniciërs zowat 2500 jaar geleden westwaarts trokken om nieuwe handelsroutes te exploreren, kwamen ze uit op een land dat door stammen werd bevolkt die de Grieken later Iberiërs zouden noemen, naar de rivier Iberus – de Ebro. Een ander feit was de (zээр) grote aanwezigheid van pluizige ‘flaporige’ diertjes. Daarom noemde men dit land ‘**i-shepan-in**’, het land (de kust) van de hyraxen – de Feniciërs verwarden het konijn met de Afrikaanse hyrax, een beestje dat er sterk op lijkt. Vandaar dus de Romeinse benaming Hispania – indien de Romeinen Spanje hadden ontdekt was de benaming van dit land misschien iets als ‘Cuniculandia’ geworden ... Er bestaan inderdaad historische bewijzen die verwijzen naar een konijnenplaag in Hispania : de inwoners van de Balearen verzochten keizer Augustus om hen uit de nood te helpen, de Griekse geografische geschiedschrijver Strabo sprak over ‘het land der konijnen’ en de beroemde Romeinse kok Apicius prees de overheerlijke konijnenworstjes die de schoonheid van de vrouw zouden bevorderen (!).

Nochtans zijn er nog andere etymologische verklaringen betreffende de naamgeving van het huidige Spanje. Het zou ook een Punische vertaling kunnen zijn : ‘tsepan’ betekent immers konijn, ‘span’ is ook ‘noord’ voor de zeevaarders uit Carthago. ‘Hespera’ is Grieks voor zonsopgang en in het Baskisch betekent ‘Espania’ zoiets als ‘land van de schouder’, omdat het de ondersteuning was van het antieke Europa.

Volgens de etymoloog Eric Partridge moeten we het gaan zoeken bij de Romeinse naam voor de stad Sevilla : Hispalis (in zijn boek 'Origins'). 'Hispa' heeft ook Iberisch-Keltische afkomst waarvan niemand zeker weet wat het eigenlijk betekent. Het Hebreeuwse woord voor konijn is 'saphan', en zo kunnen we nog even blijven doorgaan ...
 Misschien vinden we het antwoord bij keizer Laelianus (268 nC) :

Op deze gouden aureus, onlangs verkocht voor 180.000 €, merk je hoe teder de figuur van Hispania het konijntje aait met haar linkerhand ...

De Romeinse keizer Otho :

... in een optisch standje

Aan de middelste van de 3 munten is duidelijk te zien hoe de afbeelding van de keerzijde over de voorzijde (in spiegelbeeld) is geslagen.
 Het wordt nog duidelijker als je even het blad omdraait. (The Celator)

vz – **IMP OTHO CAESAR AVGVSTVS TRP**   Imperator Otho Caesar
 Augustus Tribunica Potestas   (volksvertegenwoordiger in Senaat)
 kz – keizer te paard   **PONT MAX**   Pontifex Maximus = hogepriester

Sigarettenautomaten werken vanaf volgend jaar met jeton

GvA

Wie vanaf 1 januari 2006 een pakje sigaretten op café wil kopen, treft de tabaksautomaat op slot aan. Op het toestel staat vermeld dat je de uitbater om een 'age coin' moet vragen, een speciale jeton om de automaat te ontgrendelen. Die 'age coin' krijg je pas nasat is vastgesteld dat je 16 bent of ouder. Als dit niet op het eerste zicht duidelijk is, moet je je identiteitskaart tonen. Pas dan kan je het gewenste tabaksproduct kiezen en betalen. Na de transactie wordt het toestel automatisch opnieuw vergrendeld. Het doel van de nieuwe maatregel es duidelijk : de verkoop van sigaretten aan minderjarigen onmogelijk maken. 'Maar de minister Dermotte (PS) maakt nét dezelfde fout als een jaar geleden', reageert jeugdpsychologe Klaar Hammenecker. 'Wat verboden wordt, is dubbel zo aantrekkelijk. Bovendien : als ze zelf geen sigaretten kunnen kopen, vragen ze het gewoon aan een vriend die ouder is dan 16. De regering zou zich beter bezighouden met preventie.' (JR)

Ook Litouwen is reeds de euro-weg ingeslagen

Na Estland is ook Litouwen klaar met een definitief ontwerp voor de nationale zijde van haar euromunten. Immers in 2007 vervoegt ze het Europees monetair stelsel en de keerzijde van haar munten zal dan ook de aangepaste euro-kaart tonen. Dit meest zuidelijke en tevens grootste der Baltische Staten, zal haar staatswapen gebruiken op alle 8 euro- en centstukken. Dit wapen gaat terug tot de tijd van het Grootvorstendom Litouwen in de 14^e eeuw. Het toont een strijdvaardige ruiter met schild en geheven zwaard, naar links. Deze verwijst naar **Vytis**, hun legendarische volksheld. Hij staat niet toevallig naar links ; destijds verwachtte het land steeds het gevaar vanuit het westen : de Duitse Ridderorden en Polen. Tegenwoordig is dit wel even anders : met haar toetreding heeft Litouwen niets dan goed te verwachten uit die richting.

www.muenzenmagazin.de

dinsdag 1 november 9-16 u
Numismatica Zuidwest-Vlaanderen

nodigt u uit op haar

1^e Grote Ruilbeurs

Cultureel Centrum 'Het Spoor'
Eilandstraat 6, 8530 Harelbeke
urbain.hautekeete@tiscali.be

zondag 6 november **MPO munten-postzegel-beurs** 10-16 u
De Nobelaer - A. van Berchemlaan 2, Etten-Leur www.mpo.nl

vrijdag 11 november 8-18 u

Numismatica Tienen

organiseert haar

37^e Internationale Numismatische Beurs

Sporthal Manege - Goossensvest, Tienen
Felix Tuteneel 016-812733

zon 13 nov **Moneta Hamburg** 10-16 u
Congress Centrum - am Dammtor 71, Hamburg

zon 27 nov **Internationale Münzenbörse Hannover** 10-16 u
Congress Centrum - Niedersachsenhalle, T.Heuss Pl. 1-3, Hannover

munt KOERIER

prachtig maandblad vol met

munten, penningen,
bankbiljetten,

Gratis proefnummer! Omni-Trading B.V.
Postbus 1044, 7301 BG Apeldoorn, Nederland

goud en zilver

Numismatische agenda

november 2005

di 1	AEN Brussel – H. Geest, Dr. Lemoinestr. 13, Anderlecht Numismatica Zuidwest Vlaanderen - EGMP 1^e Grote Ruilbeurs C.C. Het Spoor – Eilandstraat 6, 8530 Harelbeke Info : Urbain Hautekeete 051/304388	van 18 u 9-16 u
vr 4	sporthal Bruultjeshoek, Wavervelden 12, OLV - Waver	19.30-22u
za 5	EGMP Dendermonde – 't Kloksken, wijk Het Keur, Dend Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent NK Hasselt – Cultureel Centrum, Kunstlaan 5, Hasselt Eur.Verz. B – 't Kapiteintje, St. Kathelijnestr. 30, Brussel	13-17.30u 13.30-17u 13 – 17 u 8 – 11 u
zo 6	EGMP Leuven – tav. Ensor, Diestsestwg. 133, Kessel-Lo EGMP ZW-Vl. – Kartouchke, Ingemunstersestr. 8, Izegem AEN Couvin – Lycée Gouttier, rue Gouttier 11, Couvin AEN Stockay – l'Union, rue Reine Astrid 69, St. Georges AEN Soignies – Ecole Com, rue des Orphelins, Soignies Edelweissje – St.-Katarina, N. Cleynaertsiaan 1, Hasselt	9-12.30 u 9 – 12 u 9 – 12 u 8 – 12 u 9 – 12 u 8.30-12 u
di 8	N.K.Zeeland – Dauwendaele, Vrijlandstr. 51, Middelburg	18.30-21u
vr 11	Numismatica Tienen - EGMP 37e Internationale Numismatische Ruilbeurs Sporthal Manege – Goossensvest, Tienen Info : Felix Tuteneel 016/812733	8 – 18 u
za 12	AEN Nijvel – Col.St.Gertrude, Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers – B. d. Dépot, Rue du Collège 43, Verviers Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur.Verz. B – 't Kapiteintje, St. Kathelijnestr. 30, Brussel	van 14.30 9 – 12 u 13.30-17u 8 – 11 u
zo 13	EGMP Herentals – Brasseur, Boverrij 50, Herentals AEN Vielsalm – Les Doyards, Rue d/l Station 5, Vielsalm AEN Mons – Café aux Brasseurs, Av. du Bélian, Mons Numis-Scripto-Med – St. Jean, Martelarenplein 2, Leuven	8.30-12 u 9 – 12 u 9 – 12 u 9 – 12 u

ma 14	EGMP Brugge – lok. CM, Moerkerkestwg. 118, St.Kruis	van 19 u
za 19	MEDEC – zaal Ruggenhof, Frans Van Dijkstr. 46, Deurne Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– ’t Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel	13 – 16 u 13.30-17u 8 – 11 u
zo 20	EGMP Gent – Spaanse Gouv.woning, Buitenhof 35, Gent EGMP Limburg – De Muze, Dekenstr., Heusden - Zolder EGMP Mechelen – Hof v Villers, Persoonshoek 9, Mech. EGMP ZW-Vlaand., Willem Tell, Brugsestr. 20, Kortrijk AEN Luik – Collège St. Servais, Rue St. Gilles 104, Luik Numismatica Wetthra – CC De Poort, Markt 27, Wetteren Club des Collection.-Cent. Culturel, Rue Haute, Gosselies	9 – 12 u 9 – 12 u 10 – 12 u 13 – 16 u 9 – 13 u 9.30-13u 8.30-12 u
za 26	EGMP Antwerpen – Ruggenhof, Frans V Dijkstr., Deurne Munt Centr. Gent West – school Reinaertstraat 26, Gent Eur. Verz.B.– ’t Kapiteintje, St.-Kathelijnestr. 30, Brussel Achter Olmen - St Jansberg, Weerterstwg. 119, Maaseik	13 – 16 u 13.30-17u 8 – 11 u 9 – 16 u
zo 27	EGMP Aalst – Immerzeel, Rerum Novarumstr. 4, Aalst EGMP Tienen–’t Hoekske, Oude Leuvensestr. 93, Tienen La Louviere – M. d Peuple, Rue d/l Station, HaineStPierre	van 9.30u 9 – 12 u 8.30-1130

VAN ECCELPOEL

vrijblijvend proeven in onze wijnkelder !!

lekkere kwaliteitswijnjes vanaf 4 euro

Les Fleurons Colombard – Chardonnay 2004	4.08 €
Trebbiano d’Abruzzo 2003 – Italië	4.27 €
Almansa Terra Grande Reserva 2001	5.40 €
Calatayud Baltasar Gracian – Garnacha 2003	6.24 €

www.vaneccelpoel.be

info@vaneccelpoel.com

